

kladních škol jen s 1. stupněm, 74,2 % plně organizovaných). Téměř všechny školy zařazují do výuky žáků témata *Mezilidské vztahy a komunikace, Prosociální chování v osobních vztazích, Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství, Etické hodnoty, Ochrana přírody a životního prostředí a Rodinný život*. Naopak méně než polovina škol využívá téma *Duchovní rozměr člověka*. Na školách jen s 1. stupněm poměrně méně často vzhledem k věku žáků zařazují téma *Sexuální zdraví* (23,4 % škol, oproti 83,8 % plně organizovaných škol). Pro výuku témat etické výchovy učitelé nejčastěji využívají řízený rozhovor, diskusi a výklad, vysvětlování a vyprávění, z pomůcek nejvíce pracují s učebnicemi, knihami a publikacemi, příručkami a pracovními listy. Používané metody, formy a pomůcky odrážejí charakter této vzdělávací oblasti.

Přibližně čtyři pětiny oslovených učitelů si myslí, že po zavedení etické výchovy na škole se zlepšily vztahy mezi žáky a celkové klima školy. Jako největší změny v chování a jednání žáků po zavedení etické výchovy do výuky vnímají učitelé to, že se žáci vzájemně více tolerují a dokážou si více pomáhat. Pouze necelá desetina učitelů se domnívá, že zavedení etické výchovy do výuky nepřineslo žádné pozitivum a nepociťují žádnou změnu v chování žáků.

Ve více než třech pětinách škol vyučuje etickou výchovu nejméně jeden učitel bez specifického vzdělání v této oblasti a pouze šestina učitelů ve školním roce 2014/15 absolvovala DVPP zaměřené na oblast etické výchovy. Zejména v případech, kdy školy využívají průřezový charakter etické výchovy, nemají pedagogové bez absolvování příslušných kurzů potřebné souvislosti s obsahem tohoto komplexního tématu, jak je vymezeno v RVP. Tyto skutečnosti potvrzují nejčastější potřebu ředitelů pro zlepšení kvality výuky témat etické výchovy, což je rozšíření nabídky dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, školení a seminářů zaměřených na metodiku výuky témat etické výchovy. Dále pětina ředitelů za vhodný prostředek ke zkvalitnění výuky v této oblasti považuje větší výběr metodických materiálů a učebnic vztahujících se k etické výchově.

Jako vhodný prvek s pozitivním dopadem je třeba zmínit pravidelně vyhlášený rozvojový program MŠMT na podporu implementace etické výchovy do vzdělávání v základních školách a nižších ročnících víceletých gymnázií.

Střední vzdělávání

Více než šestina středních škol nemá zařazenu etickou výchovu v ŠVP. Více než tři pětiny z nich nezavedlo etickou výchovu z důvodu nedostatku časové dotace. Více než čtvrtina škol chce etickou výchovu v budoucnu zavést.

Střední školy, které již mají etickou výchovu zařazenu v ŠVP, ji mají nejčastěji integrovanou do jednoho či několika jiných předmětů. Ve školním roce 2015/2016 se v necelé polovině škol účastní etické výchovy více než 90 % žáků. Pro výuku témat etické výchovy učitelé nejčastěji využívají výklad, vysvětlování a vyprávění, častou metodou je také řízený rozhovor a diskuse. Z pomůcek jsou nejčastěji využívány učebnice, knihy, publikace, příručky a různé audiovizuální pomůcky.

Většina oslovených učitelů si myslí, že po zavedení etické výchovy na škole se zlepšily vztahy mezi žáky a komunikace mezi pedagogy a žáky. Jako největší změny v chování a jednání žáků po zavedení etické výchovy do výuky vnímají učitelé to, že se žáci vzájemně více tolerují a jsou otevřenější ve svých názorech. Pouze 4,5 % učitelů žádou změnu v chování žáků nepociťuje.

Situace v kvalifikaci učitelů etické výchovy je na středních školách lepší než na základních školách. V necelých 30 % škol je výuka zajištěna pouze učiteli, kteří neabsolvovali žádné vzdělání v oblasti etické výchovy (tato situace se vyskytuje na více než polovině základních škol). Obdobně jako u základních škol pouze necelá šestina učitelů ve školním roce 2014/15 absolvovala DVPP zaměřené na oblast etické výchovy, což nezajišťuje komplexní výukové pojetí tohoto průřezového tématu.

Pro zlepšení kvality výuky témat etické výchovy by ředitelé nejčastěji uvítali větší výběr kvalitního metodického materiálu a učebnic. Pouze necelá pětina ředitelů by si pro své peda-